

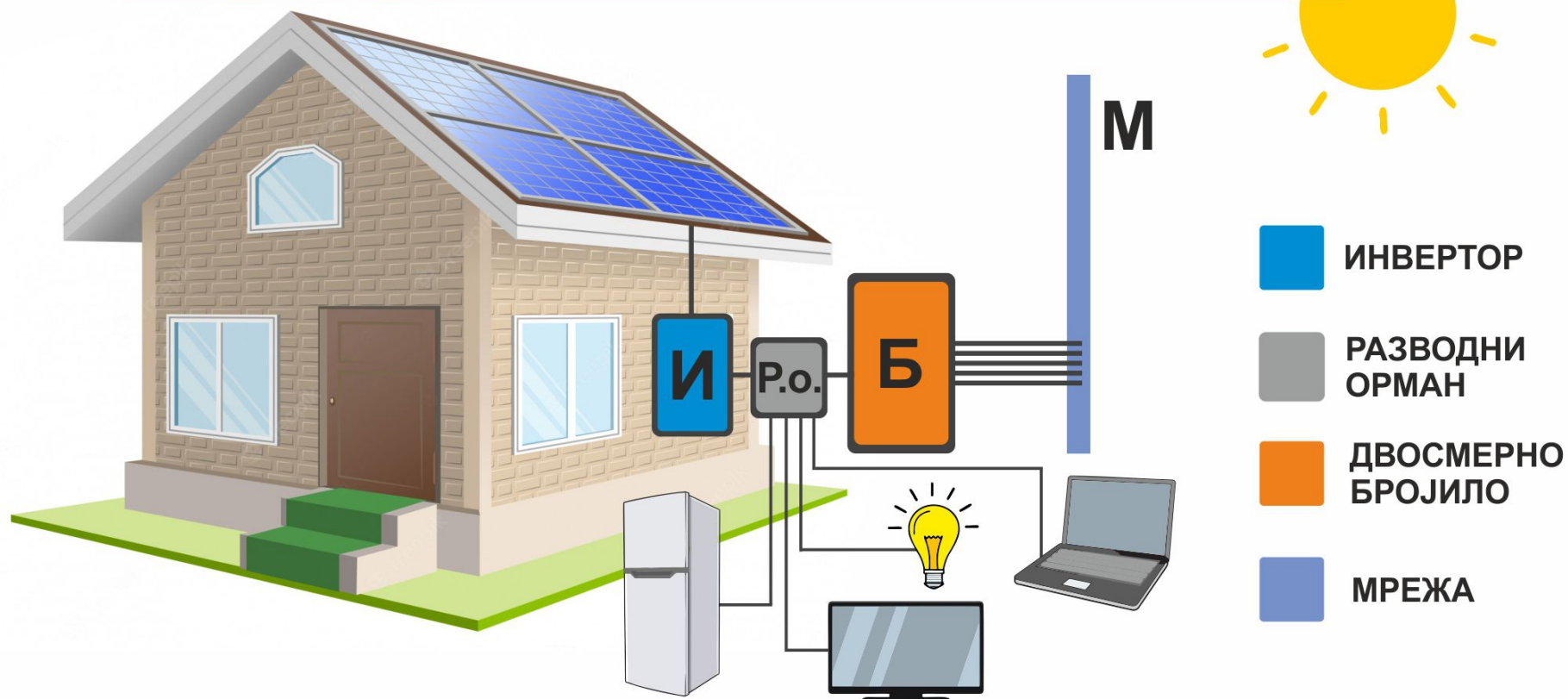

КРАЉЕВАЧКИ
РАЗВОЈНИ ЦЕНТАР

**КАКО ДА
СУНЦЕ „ГРЕЈЕ“
И ВАШ КУЋНИ
БУЏЕТ ?**

Систем за производњу електричне енергије у мини соларној електрани повезан на јавну електро мрежу

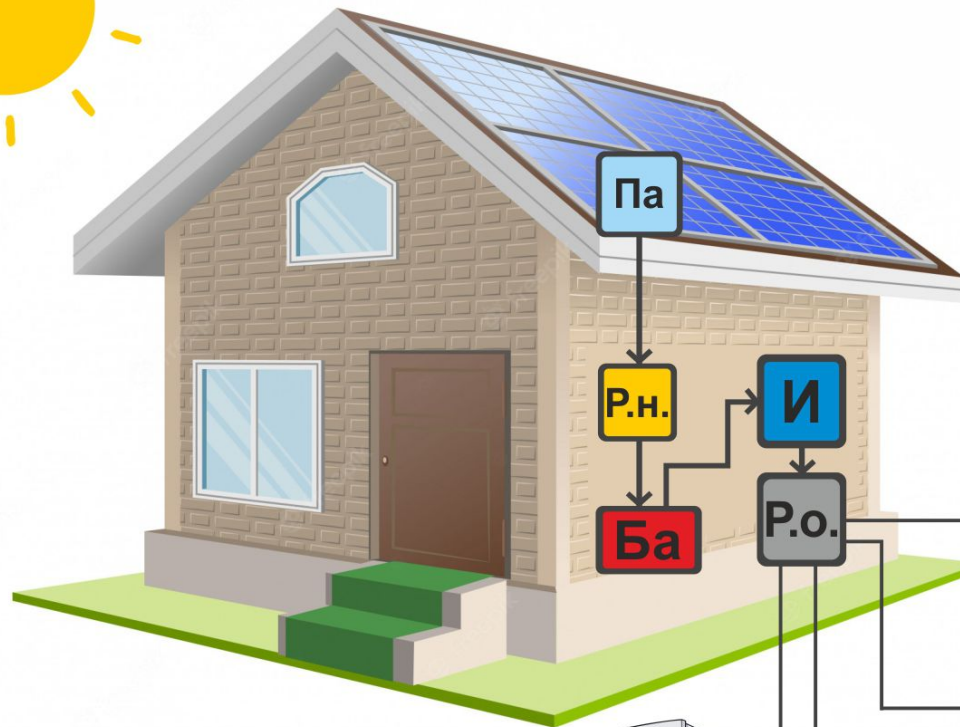
Овај систем је намењен за производњу електричне енергије у мини соларној електрани за сопствене потребе и предају вишкова произведене електричне енергије у дистрибутивну мрежу.

То омогућава инсталирано двосмерно бројило које мери

електричну енергију преузету из јавне електро-мреже, али и произведену електричну енергију испоручену у ту исту јавну електро- мрежу.

Тако стичемо статус купац-произвођач електричне енергије или како се то популарно каже статус прозјумера.

Аутономни-самостални систем за производњу електричне енергије у мини соларној електрани који није повезан на јавну елетро мрежу

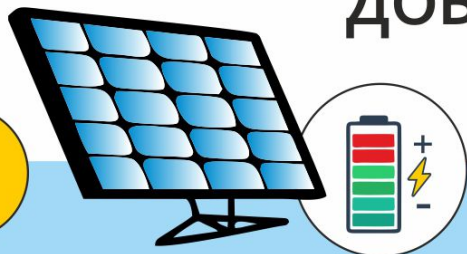
Овај систем се поставља на објекте удаљене од јавне електро мреже и/или објекте који нису на њу прикључени из било ког разлога.

Овај систем обезбеђује електричну енергију произведену у соларној електрани за сопствене потребе, а употпуњен батеријама (акумулаторима) за складиштење електричне енергије омогућава да потрошачи у том објекту имају електричну енергију и када нема сунца (ноћу, облачно време...)

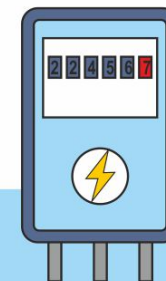
ЧЕТРИ КОРАКА ДО СТАТУСА КУПАЦ-ПРОИЗВОЂАЧ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ДОБИЈЕНЕ ИЗ ЕНЕРГИЈЕ СУНЦА

1

ИЗГРАДИ МИНИ СОЛАРНУ ЕЛЕКТРАНУ
ИНСТАЛИСАНЕ СНАГЕ НЕ ВЕЋЕ
ОД ПОСТОЈЕЋЕ ОДОБРЕНЕ
СНАГЕ ПРИКЉУЧКА

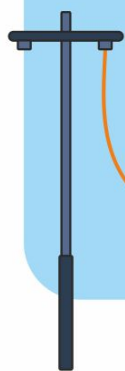
2

ПРИЛАГОДИ МЕРНО МЕСТО-ЗАМЕНИ
ПОСТОЈЕЋЕ БРОЈИЛО НОВИМ КОЈЕ,
ПОРЕД ПРЕУЗЕТЕ, МЕРИ И ПРЕДАТУ
(ПРОИЗВЕДЕНУ) ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ

4

ОД ОПЕРАТОРА СИСТЕМА ЗАТРАЖИ
ПРИКЉУЧЕЊЕ МИНИ СОЛАРНЕ
ЕЛЕКТРАНЕ СА ПОТВРДОМ ОДГОВОРНОГ
ИЗВОЂЧА РАДОВА ДА СУ УРЕЂАЈИ
И ИНСТАЛАЦИЈЕ ИСПРАВНИ

прикључење
РОК 5 ДАНА

3

ЗАКЉУЧИ УГОВОР СА
СНАБДЕВАЧЕМ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ
О ПОТПУНОМ СНАБДЕВАЊУ
СА НЕТО МЕРЕЊЕМ

ТРЕБА ДА ЗНАТЕ ...

Како да СУНЦЕ „греје“ и ваш кућни буџет?

1. Шта је соларна енергија како се и за шта све користи и које су предности њеног коришћења

Соларна енергија је енергија Сунца која у облику светлости и топлоте пада на површину Земље.

Измерено је да у централном делу Србије по 1м² површине просечно падне 1400 kWh енергије годишње.

Ова енергија се користи за производњу топлотне и електричне енергије.

Производња електричне енергије из сунчевог зрачења обавља се уз помоћ фотонапонских панела.

Предности коришћења соларне енергије су што је она на располагању готово свакодневно односно сматра се обновљивом енергијом.

Поред овога соларни панели не производе загађење животне средине и не праве буку.

Једна од великих предности Сунчеве енергије је способност производње електричне енергије готово на свим местима земљине површине.

Још једна важна особина Сунчеве енергије је њена цена. Када се соларни панели једном инсталирају

обезбеђују електричну енергију која ће исплатити почетне трошкове током неколико година коришћења исте. Енергија произведена после тог периода је бесплатна.

2. Како и на основу чега донети одлуку о величини / снази своје мини соларне електране

Овде је пре свега потребно објаснити нови термин односно категорију купац-произвођач.

Купац-произвођач је крајњи купац који је изградио мини соларну електрану и прикључио је на своју унутрашњу инсталацију објекта, при чему произведену електричну енергију користи за сопствену потрошњу, а вишак произведене електричне енергије испоручује у дистрибутивни систем.

Снага мини соларне електране је једнака или мања од одобрене снаге прикључка објекта у kW.

Вредност одобрене снаге прикључка уписана је на месечном обрачуну за утрошену електричну енергију.

3. О чему да највише води рачуна код избора опреме и извођача монтажних радова

Код избора опреме, пре свега, треба водити рачуна да ли изабрана опрема има испитивање и сертификате према стандардима Европске Уније ИЕЦ.

Други податак о коме треба водити рачуна је коефицијент искоришћења, па тако за соларне панеле треба бирати монокристалне панеле који имају највећи коефицијент искоришћења, али су и најскупљи.

Извођач радова мора бити регистрован за извођење инсталације ниског и средњег напона као и да има дипломираног електроинжењера са лиценцом за извођење инсталације ниског и средњег напона.

Ови подаци се могу проверити на сајту Инжењерске коморе Србије.

4. Како остварити своје право на субвенције локалне самоуправе и државе

За изградњу мини соларне електране држава преко локалне самоуправе додељује новчану помоћ власницима индивидуалних стамбених објеката.

Ову могућност власници стамбених објеката могу остварити учешћем на Јавном позиву који објављује Град Краљево на е-огласној табли.

Средства се додељују према Правилнику о

енергетској санацији индивидуалних стамбених објеката путем уградње соларних панела .

5. Пут и процедура за остваривање статуса купаца-произвођача

Статус купаца-произвођач се добија у три корака при чему је потребно:

1. Изградити мини соларну електрану инсталисане снаге не веће од постојеће одобрене снаге прикључка.

2. Прилагодити мерно место односно заменити постојеће бројило новим бројилом које може да мери поред преузете електричне енергије и предату електричну енергију дистрибутивном систему.

Ова два корака се раде према условима који су дефинисани у издатој СЕПАРАТУ од стране Оператора дистрибутивног система.

3. Закључи Уговор о потпуном снабдевању електричном енергијом са нето мерењем са Снабдевачем електричне енергије.

Купац стиче статус купца-произвођача уписом у Регистар купца-произвођача који врши Оператор дистрибутивног система након испуњења претходних услова.

ПЕТ РАЗЛОГА ЗА СОЛАРНУ ЕНЕРГИЈУ

1

СУБВЕНЦИЈЕ ЗА ИНВЕСТИЦИЈУ
У МИНИ СОЛАРНУ ЕЛЕКТРАНУ
И ЦЕНА ПРОИЗВЕДЕНЕ
ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ

2

РЕЛАТИВНО КРАТАК РОК ЗА
ПОВРАТ СРЕДСТАВА УЛОЖЕНИХ
У ИНСТАЛИРАЊЕ МИНИ
СОЛАРНЕ ЕЛЕКТРАНЕ

3

МАЊА НЕИЗВЕСНОСТ ОД
БУДУЋЕГ РАСТА ЦЕНА ЕНЕРГЕНАТА
КОЈА ДОНОСИ ВЕЋУ
ЕКОНОМСКУ НЕЗАВИСНОСТ

4

ПОВЕЋАЊЕ
ВРЕДНОСТИ КУЋЕ НА
ТРЖИШТУ НЕКРЕТНИНА

5

СОЛАРНИ ПАНЕЛИ
ОБЕЗБЕЂУЈУ ЕНЕРГИЈУ
КОЈА НЕ ЗАГАЂУЈЕ ОКОЛИНУ

Текст припремили:

Дипл. електроинжењер **Милан Којић**
Магистар техничких наука **Јован Нешовић**

Стручни сарадник
Зоран Николић

Издавач
Краљевачки развојни центар
е маил: office@kraljevackirazvojnacentar.org

Ова публикација је настала у оквиру пројекта „Како да сунце „греје“ и ваш кућни буџет?“ који је суфинасирао Град Краљево, а реализовало удружење грађана Краљевачки развојни центар. Ставови и мишљења аутора изнети у овој публикацији не представљају званичне ставове града Краљева, и за њих је искључиво одговоран издавач.